

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/41/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2320200714
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2320200714.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Daša Kontríková a JUDr. Bibiana Ťažiarová, v právnej veci žalobcu: Ing. A. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. X, C., zastúpený: PROLAW s.r.o., IČO: 52331997, Gajova 4, Bratislava, proti žalovanej: Ing. M. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX, o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Galanta, č. k. 26C/8/2020-27 zo dňa 19. marca 2020, takto

rozhodol:

I. Uznesenie súdu prvej inštancie sa m e n í tak, že návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia sa z a m i e t a .

II. Žalovaná má voči žalobcovi právo na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto uznesenia, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie tak, že žalovaná je povinná vrátiť hrobové miesto č. XXX, oddelenie XX na cintoríne N. Q. XX v C. do pôvodného stavu, t.j. osadiť späť pôvodnú nápisnú dosku, ktorá bola na hrobe umiestnená, a to na vlastné náklady a takýto stav udržiavať až do času právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I o žalobe pod sp. zn. 14C/11/2020 a žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania vo výške 100 %.

2. Podľa názoru súdu prvej inštancie v zmysle odbornej právnej literatúry v prípade neodkladných opatrení právne pomery a ich relevanciu posudzuje konajúci súd vždy v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Potreba ich nápravy musí byť bezodkladná, čo zahŕňa prvok naliehavosti a nevyhnutnosti. Samotný prvok naliehavosti však bez ďalšieho neznamená, že ide o akútny a jednorazový stav. Potreba upraviť pomery môže byť bezodkladná aj po určité dlhšie časové obdobie. Súd preto nemôže danú podmienku považovať za nesplnenú iba z toho dôvodu, že sa navrhovateľ nedomáhal ochrany prostredníctvom neodkladného opatrenia ihneď po reálnom vzniku potreby bezodkladne upraviť pomery. Odborná právna literatúra vo vzťahu k ukladaniu povinností tretím osobám formou neodkladných opatrení tiež uvádza, že takéto uloženie povinnosti má vždy povahu súčinnosti, ktorá je nevyhnutná vo vzťahu k predmetu konania vo veci samej, pričom nejde o bezprostredné plnenie si povinnosti voči navrhovateľovi, s ktorým tretia osoba nie je v relevantnom právnom vzťahu (ktorému má byť poskytnutá procesná obrana). Vzhľadom na vyššie uvedené mal súd zato, že v tomto prípade sú splnené predpoklady pre vydanie neodkladného opatrenia, t.j. v tejto právnej veci je daná neodkladná potreba úpravy právnych pomerov týkajúcich sa hrobu, a to s ohľadom na riziko porušovania ľudskej dôstojnosti zosnulých maloletých detí žalobcu a žalovanej, ktorých ľudské ostatky sú umiestnené v hrobe a tiež riziko spojené so vznikom škody tak na zdraví bežných návštevníkov pohrebiska (riziko vzniku pádu s ohľadom na absenciu označenia vyvýšenej betónovej plošiny), ako aj na majetku iných osôb

(riziko poškodenia okolitých hrobov a ich príslušenstva v dôsledku rizika vzniku otvoreného ohňa pri zapálení sviečok a kahancov na hrobe). V prípade, ak by nedošlo k navráteniu pôvodnej nápisnej dosky na jej pôvodné miesto na základe tohto návrhu, je otázne, v akom stave sa bude nachádzať nápisná doska po ukončení súdneho sporu vedeného Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 14C/11/2020 (žalobcovi nie je známe, kde sa nápisná doska v súčasnosti nachádza a v akých podmienkach je skladovaná, resp. bude skladovaná počas dobu vedenia súdneho sporu vedeného na základe žaloby), a teda či bude možné (s ohľadom na riziko jej možného poškodenia a zničenia) následne vykonať jej navrátenie na pôvodné miesto na hrob, t.j. či nebude ohrozený následne výkon samotnej exekúcie spočívajúcej v navrátení pôvodnej nápisnej dosky na jej pôvodné miesto na hrob. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel.

3. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podala odvolanie žalovaná. Uviedla, že žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom svoje tvrdenie, ako konkrétne sa pravidelne „stará o hrob“ on a ako „zveľaďuje ho“. Nakoľko je preukázateľné, že úprava hrobu je pôvodná ešte z doby, ako ju podľa požiadaviek nájomnej zmluvy na hrobové miesto realizovala žalovaná ako jediná uvedená nájomkyňa hrobového miesta č. č. XXX oddelenie XX na cintoríne N. Q. XX v C.. Z kontextu vyššie uvedeného vyplýva, ale i explicitne zo žalobného spisu, akoby iba žalobca spolu s označenými nie konkrétnymi osobami sa „starali o hrob“ a „zveľaďovali ho“. Pritom žalovaná nepovažuje a zrejme ani všeobecne nie je považované za starostlivosť a zveľaďovanie hrobu prinášanie kvetov a náhrobných sviečok. Iné úpravy ani zveľaďovanie žalobca neurobil a nezrealizoval ani tie kamenárske úpravy, na ktoré požadoval telefonicky súhlas od žalovanej a dostal ho, avšak veci nedotiahol do konca.

4. Na hrobovom mieste je totiž pôvodná, predpismi správcu pohrebiska vyžadovaná úprava trávnatým kobercom, ako ju zrealizovala po osadení náhrobnej dosky žalovaná za pomoci blízkeho priateľa žalobcu a neskôr dodatočne upravovala spolu s príslušnou zákazkovou spoločnosťou. Preto teda je hrobové miesto v stave, v akom je a neobstoja viaceré tvrdenia žalobcu, že „hrob pravidelne navštevoval a zveľaďoval ho.“

5. Rovnako nie je pravdou tvrdenie žalobcu, že žalobca nebol informovaný o samotnej exhumácii a odstránení náhrobnej dosky.

6. Túto informáciu mal žalobca okamžite po jeho zistení danej skutočnosti priamo od samotnej žalovanej, ktorú telefonicky kontaktoval a reagoval na to nevyberaným spôsobom, bez poskytnutia možnosti žalovanej komunikovať o tom. Napriek tomu žalovaná sama telefonicky kontaktovala v krátkej dobe nato žalobcu, aby s ním prebrala vzniknutú situáciu, žalobca však opäť nebol ochotný komunikovať a dokonca obvinil žalovanú z porušenia predpisov trestného práva, ktoré však nekonkretizoval. V rozsiahlom žalobnom návrhu v konaní č. 14C/11/2020 podanom na Okresný súd Bratislava žalobca popri aj tu ďalej uvádzaných dôvodoch však ani zmienkou nezdôvodňuje príčinu svojho zásadného nesúhlasu s požadovaným úkonom.

7. Tvrdenie žalobcu, že sa považuje za obstarávateľa pohrebu pokladá iba za jeho dojem a tvrdenie, ktorý zatiaľ nezodpovedá ani právnej realite, ani postoj a prístupu, akým žalobca v minulosti pristupoval k daným veciam, ktoré sústavne prenechával na žalovanú. Zároveň ale toto vyjadrenie odporuje už namietanému „protiprávnemu odstráneniu náhrobnej dosky“. O spoločných právach žalobcu a žalovanej k hrobu je doposiaľ vedené uvedené konanie na Okresnom súde v Bratislave. Vyvíjal dokázateľný nátlak na žalovanú, aby výlučne na neho previedla oficiálnou Dohodou o prevode práv k hrobovému, kryptovému a urnovému miestu práva k hrobovému miestu, čo je však v rozpore i s tvrdeniami jeho právnej zástupkyne o spoločných právach bývalých manželov.

8. V žalobnom spise sú však pripojené viaceré nelegitímne dodatky urobené žalobcom k pôvodnej nájomnej zmluve k hrobovému miestu, ktorú uzavrela a plnila žalovaná do času než žila v C.. Avšak po tom, čo zmenila adresu bydliska, vznikali nové dodatky k pôvodnej zmluve, z ktorých je zrejme, že žalobca zavádzal spol. MARIANUM o skutočnosti, že už nie je v manželskom zväzku so žalovanou a nevedno z akého dôvodu vytváral nezákonné dodatky k pôvodnej zmluve a počas nich aj plnil. Právna zástupkyňa žalobcu sústavne v návrhu na neodkladné opatrenie podsúva spojenie „protiprávne odstránenie náhrobnej dosky“, čo je v rozpore s inými jej tvrdeniami, keď považuje obstaranie pohrebu za „bežnú vec“, ktorú môže vykonať ktorýkoľvek z manželov, ale vykonanie exhumácie už za takúto „bežnú vec“ nepokladá a vyžadujú súhlas žalobcu.

9. Spoločnosť MARIANUM o upustení od vykonania exhumácie rozhodla takmer okamžite, keď jej žalobca dňa 3.10.2019 predložil výzvu na upustenie od výkonu exhumácie žalobca a následne za tým 4.10.2019 so zhodným obsahom jeho právna zástupkyňa.

10. Žalobcom podsúvané označovanie požadovaného úkonu zo strany žalovanej ako protiprávneho neobstojí, pretože pôvodne, bez akýchkoľvek problémov, okamžite bola spoločnosť MARIANUM ochotná a okamžite vyhovelá požiadavke žalovanej, ktorá spĺňala všetky náležitosti zákona o pohrebníctve.

11. Podstatnou skutočnosťou, ktorú žalobca neuviedol v tomto návrhu na neodkladné opatrenie podanom na Okresný súd Galanta je skutočnosť vyplývajúca zo spisu, že dňa 9.10. 2019 už bol na Okresný súd Bratislava 1 podaný návrh na neodkladné opatrenie v súvislosti s exhumáciou telesných ostatkov v rámci objednávky 19 PO/1937.

12. Vzhľadom na ustanovenia zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku a z potom nasledujúcich aktov žalobcu možno usudzovať aj, že tento návrh bol Okresným súdom Bratislava 1 zamietnutý ako nenáležitý.

13. Za obchádzanie zákona, ktoré je protizákonné a súčasne sa prieči dobrým mravom považuje v tejto súvislosti skutočnosť, že ani žalobca, ani spol. MARIANUM riadne neakceptoval rozhodnutie Okresného súdu Bratislava 1, ale zrejme v pozmenenej podobe ho zaslal na súd miestne príslušný miestu bydliska žalovanej k čomu ho zrejme inšpirovala ako možno usudzovať z konkrétnych dátumov, samotná žalovaná v dôvodoch ktoré uvádzala vo svojom odvolaní v konaní 14C/11/2020.

14. Keďže žalovaná stále nemá k dispozícii pôvodný návrh na neodkladné opatrenie je možné vychádzať v úvahách z toho, že pokiaľ v požiadavke na Okresný súd Bratislava 1 nebola konkretizovaná i náhrobná doska, obrátil sa žalobca s touto požiadavkou na iný miestne príslušný súd.

15. Na základe žalobcom uvedeného vyjadrenia je paradoxné, že sa v ďalšom sťažuje na neúctivé chovanie sa nedisciplinovaných jedincov k hrobovému miestu, pričom tvrdil, že sa sám stará a pravidelne zveľaďuje hrob. Žalovanej nie je potom zrejmé, prečo sa v súčasnosti sťažuje na takúto situáciu na žalovanú a sám jej nezabráni, ale požaduje to iba od žalovanej.

16. Otázkou preukazovania dôstojnosti a úcty voči nebohým, ktorú zdôrazňuje právna zástupkyňa žalobcu žalovaná nikdy nespochybnila, tým viac, že sa jedná o obidve a jediné milované deti. Preto aj jej úsilie smerovalo vždy k čo najkrajšiemu vyjadreniu tejto úcty. Na priloženej fotografii je viditeľný dočasný kríž, čo znamená, že úvahy o neoznačení hrobového miesta a ďalších následkoch z toho vyplývajúcich sa stávajú bezpredmetné.

17. Domnieva sa, že panuje zhoda vo výklade o tom, že ak náhrobná doska spolu s hrobom tvoria nedeliteľné príslušenstvo, pretože aj súčasťou objednávky exhumácie bola aj demontáž náhrobnej dosky, malo by rozhodnutie Okresného súdu Bratislava 1 v podanom návrhu na neodkladné opatrenie zo dňa 9.10.2019 o zamietnutí návrhu na neodkladné opatrenie podľa ust. § 328 ods. 1 Civilného sporového poriadku sa vzťahovať aj na nakladanie s náhrobnou doskou.

18. Najmä však nechápe - a žalobca ju, okrem jeho „etického cítenia“ nikde a nikdy nekonkretizoval - reálnu príčinu jeho zásadného nesúhlasu s premiestnením hrobu detí na nové, krajšie a do budúcnosti perspektívnejšie miesto, než to, kde dochádza v súčasnosti k údajnému vandalizmu návštevníkov voči nemu, ktorý nemožno vylúčiť ani do budúcnosti a ktorému ani žalobca ani žalovaná nebudú schopní účinne čeliť. Z uvedeného prístupu, že „etické cítenie,“ ako dôvod uvádzaný proti konaniu žalovanej v argumentácii v žalobnom spise sa jej javí skôr ako egoistické, pretože zmena hrobového miesta vyvoláva pre žalobcu väčšie nároky na návštevu hrobu detí, než doposiaľ. Tieto zvýšené nároky však spočívajú iba v tom, že v prípade premiestnenia telesných ostatkov by teraz on, nie žalovaná absolvoval asi 60 km vzdialenosť k novému hrobu spoločných nebohých detí.

19. Žalovaná, ako bývalá manželka žalobcu a ako vyplýva zo žalobného spisu, si je vedomá charakterových čŕt žalobcu a keďže vždy sa usilovala v minulosti hľadať konsenzus so žalobcom, aby

vytvorila obidvom deťom pekné a radostné detstvo, v záujme ďalšieho konsenzu a nemožnosti opätovne odstrániť už definitívne osadenú náhrobnú dosku, ktorá je definitívne osadená na pripravenom hrobovom mieste s kamenárskou úpravou, ktorú objednala a zaplatila žalovaná. V prípade vykonania exhumácie a uloženia telesných ostatkov by bolo definitívne zabezpečené dôstojné miesto ich posledného odpočinku, čo na pôvodnom mieste na cintoríne v C. alobca aj za súhlasu žalovanej nedokázal doteraz zabezpečiť sám.

20. Súčasne nepreukázal žiadne dôvody, ktoré by ho oprávňovali k nárokom na vydanie samotnej náhrobnej dosky a k jej spoločnému vlastníctvu. Žalobca nepreukázal, že sa podieľal na finančnom plnení realizácie diela, pretože toto vzhľadom na náročnosť zákazky a schopnosť realizátorov urobiť ju bez problémov v krátkom čase, nebolo dokončené do času rozvodu manželstva, o ktorý žalobca požiadal ani necelý rok od tragédie, pri ktorej bol on účastníkom, nie žalovaná, po ktorej obidve deti nebolo možné zachrániť. Na základe skutočností, že dielo vzniklo až po rozvode manželstva nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré zaniklo v roku 1998 a bolo vyporiadané dohodou na základe ust. § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Žalobca nepreukázal, že sa finančne podieľal na obstarávaní náhrobnej dosky.

21. Pokiaľ sa týka ustanovení Občianskeho zákonníka o predchádzaní škodám, ust. § 420 explicitne ustanovuje: „Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.“ Toto ustanovenie je možné aplikovať na správanie sa návštevníkov pohrebiska, cintorína vo Vrakuni, ktorí sú viazaní jeho vnútorným poriadkom. Žalovaná nemôže byť preto braná na zodpovednosť za ujmy vzniklé im v prípade narušovania tohto poriadku. Taktiež namieta proti argumentom o možnom vzniku požiaru z náhrobných sviečok. Z poskytnutých fotografií súdu, ale i osobnej skúsenosti žalovanej je zrejmé, že takéto abstraktné riziko by hrozilo v praktickej väčšine hrobov.

22. K samotnému poukazovaniu žalobcu, že hrob je neoznačený a preto "cez neho prechádzajú ľudia" je vysoko zavádzajúce a svedčí skôr v neprospech žalobcu, než jeho prospech, keď tvrdí, že ho sústavne „zveľaďuje“. Práve nezdôvodnený zásah žalobcu, na ktorom zotrváva, spôsobil tento stav, proti ktorému namieta.

23. Z uvedeného vyplýva, spolu s poukázaním na realizáciu náhrobnej dosky výlučne žalovanou v čase po rozvode manželstva, že požadovaný nárok žalobcu sa nezakladá na žiadnych relevantných dôvodoch a žalobca ich nepreukázal. Žiada Krajský súd v Trnave, aby návrh na neodkladné konanie vo veci v konaní sp. zn. 26C/8/2020 zamietol.

24. K odvolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Uviedol, že pokiaľ odvolanie po uplynutí odvolacej lehoty neobsahuje riadne vymedzený odvolací dôvod a tento nemožno z obsahu odvolania vyvodiť, odvolací súd v takomto prípade bez ďalšieho odvolanie odmietne v zmysle ust. § 386 písm. d) Civilného sporového poriadku, nakoľko absencia relevantného odvolacieho dôvodu je vadou odvolania, pre ktorú v odvolacom konaní nemožno pokračovať. Na prípadné oneskorené doplnenie odvolacieho dôvodu pred rozhodnutím o odmietnutí odvolania nemôže odvolací súd prihliadnuť vzhľadom na ust. § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku. Tento postup platí aj pri odvolaní proti uzneseniu, ktorým súd rozhodol o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí, sp. zn. 5 Cdo 279/2010.

25. Pre prípad, ak by sa odvolací súd nestotožnil s argumentáciou žalobcu pre odmietnutie odvolania žalovanej, si žalobca nižšie dovoľuje stručne uviesť argumenty, ktoré vyvracajú tvrdenia žalovanej uvedené v odvolaní. Zároveň si žalobca dovoľuje uviesť, že sa vyjadruje výslovne k argumentom súvisiacim s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia a nariadeným neodkladným opatrením, nakoľko žalovaná vo svojom odvolaní uvádza viacero tvrdení, ktoré s nariadeným neodkladným opatrením nesúvisia a tým zo strany žalovanej dochádza k zmätočnému zamieňaniu dvoch samostatných súdnych konaní.

26. Vzhľadom na vyššie uvedené si žalobca k odvolaniu žalovanej dovoľuje uviesť nasledovné:

- žalobca v celom rozsahu zotrváva na svojej doterajšej argumentácii použitej v tomto súdnom konaní;

- žalobca má za to, že uznesenie Okresného súdu Galanta, sp. zn.: 26C/8/2020-27 zo dňa 19.03.2020 je zákonné a spravodlivé (ďalej len „Uznesenie“) a nie je dôvod pre jeho zrušenie;
- Okresný súd Galanta má k dispozícii aj žalobu vo veci 14C/11/2020 podanú na Okresnom súde Bratislava I (táto bola prílohou podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia), a teda k vydaniu Uznesenia mal Okresný súd všetky potrebné informácie a podklady;
- žalobca sa o hrobové miesto č. XXX, oddelenie XX na cintoríne N. Q. XX v C. (ďalej len „hrob“) riadne stará po celý čas (nosenie kvetov, zapalovanie sviečok, staranie sa o trávnik, umývanie nápisnej dosky pokiaľ tam bola) s výnimkou času, kedy mu to neumožňoval jeho zdravotný stav;
- kamenárske úpravy hrobu nemohol žalobca urobiť, nakoľko spoločnosť MARIANUM - Pohrebníctvo mesta Bratislava, IČO: 17 330 190, so sídlom Šafárikovo námestie 3, 811 02 Bratislava (ďalej len „spoločnosť MARIANUM“) mu neudelila na takéto úpravy súhlas, keďže spoločnosť MARIANUM bol pre tieto úpravy požadovala súhlas žalovanej, ktorý žalovaná žalobcovi do dnešného dňa neposkytla;
- ak žalovaná chcela, resp. chce spochybníť, že otcom nebohých detí je žalobca, na takýto postup existuje zákonná úprava, a to inštitút zapretie otcovstva k čomu však žalovaná nikdy nepristúpila, v dôsledku čoho možno takéto tvrdenie žalovanej považovať za absolútne účelové a v hrubom rozbere s akýmkoľvek etickými a morálnymi hodnotami. Žalobca sa považuje za otca zosnulých spoločných detí žalobcu a žalovanej, pričom tejto argumentácii svedčí aj zákonná právna úprava upravujúca určenie otcovstva;
- informáciu ohľadom exhumácie sa žalobca dozvedel od spoločnosti MARIANUM po tom, ako na mieste hrobu zistil odstránenie náhrobnej dosky a nie od žalovanej; tá mu túto informáciu oznámila až následne, keď ju žalobca telefonicky kontaktoval;
- žalovaná sa nikdy nepokúsila o dohodu ohľadom starostlivosti o hrob, resp. prípadnej exhumácie so žalobcom, v tejto súvislosti ho ani nijako nekontaktovala;
- žalobca dôvody svojho nesúhlasu s exhumáciou jasne uviedol v podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj v rámci súdneho konania o žalobe vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn.:14C/11/2020 (Okresný súd Galanta teda argumentáciu žalobcu v tejto súvislosti poznal);
- žalobca na žalovanú nevyvíjal žiadny nátlak, a to ani pri snahe uzavrieť s ňou dohodu o prevode práv k hrobovému, kryptovému a urnovému miestu; túto dohodu chcel uzavrieť iba z dôvodu, že žalovaná sa o hrob nestarala ani neplatila nájomné;
- skutočnosť, že žalovaná sa o hrob nestarala preukazuje aj uzatvorenie dodatkov medzi žalobcom a spoločnosťou MARIANUM, nakoľko bolo potrebné uhradiť nezaplatené nájomné, ktoré v danom čase uhradil žalobca a žalovaná sa o tieto skutočnosti ani nezaujímal (žalobca uhradil nájomné na základe toho, že na nápisnej doske bol odkaz od spoločnosti MARIANUM s uvedením, že nie je zaplatené nájomné, a teda je zrejmé, že žalovaná hrob ani pravidelne nenavštevovala);
- žalovaná neuviedla žiadne relevantné argumenty, z akého dôvodu by mali byť dodatky uzatvorené medzi žalobcom a spoločnosťou MARIANUM nelegitímne;
- z uzatvorenia dodatkov medzi žalobcom a spoločnosťou MARIANUM je zrejmé, že aj samotná spoločnosť MARIANUM sa stotožnila s postavením žalobcu ako nájomcu, a teda toto postavenie majú obaja (tak žalobca ako aj žalovaná), a preto je potrebné záležitosti vo vzťahu k hrobu a najmä k exhumácii riešiť ich vzájomným súhlasom;
- z konania spoločnosti MARIANUM ihneď po doručení výzvy žalobcu na upustenie od úkonov súvisiacich s exhumáciou je zrejmé, že sa stotožnila s argumentáciou žalobcu, a teda že aj jeho súhlas ako otca zosnulých detí a tiež jedného z obstarávateľov pohrebu je potrebný k vykonaniu exhumácie;

- k tvrdeniu žalovanej, že ak správca pohrebiska (v tomto prípade spoločnosť MARIANUM) nevyhoví žiadosti o exhumáciu, rozhodne o nej súd, si žalobca dovoľuje uviesť, že žalovanej nie je nijakým spôsobom odopreté jej právo domáhať sa vydania rozhodnutia o exhumácii súdom (a nie formou trestného oznámenia). Žalobca nemá vedomosť o tom, že by sa žalovaná takéhoto práva domáhala zákonnou cestou;

- ak by bolo pravdivé tvrdenie žalovanej, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podaný na Okresný súd Bratislava I bol v pozmenenej podobe podaný na Okresný súd Galanta ako miestne príslušný súd žalovanej, v takomto prípade by išlo o prekážku rozhodnutej veci (res iudicata), a teda Okresný súd Galanta by podanému návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nevyhoviel a toto neodkladné opatrenie by nenariadil, k čomu však nedošlo;

- návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podaný na Okresný súd Bratislava I smeroval voči nevykonaniu exhumácie bez súhlasu žalobcu; nakoľko však spoločnosť MARIANUM nereagovala na maily žalobcu ako ani iné urgencie žalobcu, žalobca v čase podania návrhu nevedel preukázať pravdivosť tvrdenia ohľadom začatia výkonu exhumácie a s tým súvisiaci naliehavý právny záujem na nariadení neodkladného opatrenia a z tohto dôvodu súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol;

- tvrdenia uvádzané žalovanou ohľadom porušenia princípu právnej istoty a rovnosti prístupu k informáciám a jej práva na spravodlivý proces vo vzťahu k rozhodnutiu Okresného súdu Bratislava I o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia tiež nemôžu obstať, nakoľko Okresný súd Bratislava I v súvislosti s informačnou povinnosťou účastníkov konania postupoval v zmysle zákona;

- neodkladné opatrenie nariadené Okresným súdom Galanta má dočasne upraviť pomery medzi žalobcom a žalovanou, a to do času právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I o žalobe pod sp. zn. 14C/11/2020. Takáto úprava je daná z dôvodov, ktoré už žalobca uviedol v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a ktoré sú aj v súčasnosti dané;

- návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia žalobca predchádza vzniku prípadnej škody, ktorá by mohla vzniknúť jemu, prípadne žalovanej v súvislosti s rozhodnutím v súdnom konaní o žalobe pod sp. zn. 14C/11/2020. V konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 14C/11/2020 bude právne posúdená otázka, kto sa považuje za obstarávateľa hrobu a teda aj nájomcu hrobu, pričom do toho času je nevyhnutne potrebné upraviť vzťahy týkajúce sa hrobu, a to práve nariadeným neodkladným opatrením;

- žalobca má za to, že konanie spoločnosti MARIANUM je v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, t.j. že nevykonáva žiadne úkony až do právoplatného ukončenia súdneho konania o žalobe pod sp. zn. 14C/11/2020, a teda takýmto konaním predchádza vzniku budúcich škôd;

- k tvrdeniam žalovanej ohľadom vandalizmu si žalobca dovoľuje uviesť, že ide o účelové tvrdenie a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nepoukazyval na nijaký vandalizmus (ktorému mimochodom nebude vedieť zabrániť ani žalovaná na prípadne novom mieste po premiestnení ľudských ostatkov), ale v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bolo uvedené, že neoprávneným odstránením nápisnej dosky z hrobu zo strany žalovanej došlo k stavu, že nie je zrejmé, že na danom mieste sa nachádza hrob s ľudskými ostatkami zomrelých maloletých detí, v dôsledku čoho bežní návštevníci pohrebiska prechádzajú cez hrob bez vedomia, že sa na danom mieste nachádza hrob, odkladajú si na danom mieste ich veci, v dôsledku čoho nie je zachovaná náležitá úcta k zosnulým maloletým deťom žalobcu a žalovanej, a teda aj k miestu ich posledného odpočinku. Takýto stav je absolútne nežiaduci a je v rozpore tak s etickými ako aj morálnymi hodnotami;

- žalobca trvá na svojej argumentácii, že súčasný stav hrobu ohrozuje tak bezpečnosť, ako aj majetok iných, čomu však napriek tomu, že je spolu so žalovanou nájomcom hrobu, nemôže zabrániť, a to až do rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I o žalobe vo veci 14C/11/2020 (vychádzajúc z vyjadrenia spoločnosti MARIANUM), v dôsledku čoho bolo potrebné vzniknutú situáciu riešiť práve nariadeným neodkladným opatrením;

- k tvrdeniu žalovanej, že by premiestnenie ľudských ostatkov znamenalo pre žalobcu väčšie nároky na návštevu detí než doteraz, je potrebné uviesť, že žalobca nemá problém cestovať väčšiu vzdialenosť, avšak doterajšia skúsenosť žalobcu, že žalovaná sa ani doteraz nestarala o hrob (aj počas obdobia kedy bývala v C., navštevovala hrob iba sporadicky) vyvoláva uňho obavu, že nezabezpečí náležitú starostlivosť a preukazovanie úcty k miestu posledného odpočinku zosnulým maloletým deťom žalobcu a žalovanej;

- navyše je potrebné uviesť, že hrob chodia navštevovať aj bývalí spolužiaci a kamaráti zomrelých detí (keďže obe deti navštevovali školu v C. a v C. Žili) a tiež rodinní príbuzní aj zo strany žalovanej (žijú v C. a v N.), žalobca so svojou novou rodinou (jeho súčasná manželka) a tiež spoloční známi žalobcu a žalovanej, nakoľko tiež sú z C., resp. jej okolia (žalobca a žalovaná počas manželstva bývali v C.), v dôsledku čoho je ponechanie hrobu na súčasnom mieste dôvodné;

- v mieste, na ktoré žalovaná požaduje premiestnenie ľudských ostatkov zomrelých detí, žije iba ona, z jej tvrdení vyplýva, že v minulosti tam žili aj prarodičia zosnulých detí (ktorí sú už mŕtvi), žiadny iný dôvod, pre ktorý by mali byť ľudské ostatky nebohých detí premiestnené však žalovaná neuvádza;

- miestom narodenia nebohej dcéry E. bola H. a miestom narodenia nebohého syna X. bola C., preto ani tvrdenie žalovanej, že miesto, na ktoré majú byť ľudské ostatky premiestnené, je rodiskom nebohej dcéry E., nie je pravdivé;

- nápisnú dosku nemožno považovať za autorské dielo, nakoľko nespĺňa znaky autorského diela v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov; pre prípad, ak by sa nápisná doska mala považovať za autorské dielo, išlo by o autorské dielo kamenárskej spoločnosti, a teda autorom by bola táto spoločnosť a nie žalovaná, tak ako sa žalovaná snaží účelovo argumentovať vo svojom odvolaní;

- z predloženého dokladu žalovanej - užívacie právo na hrob nevyplýva, že by osobou nájomcu bola žalovaná a že iba ona má toto právo (na tomto doklade sú uvedené iba mená zosnulých detí žalobcu a žalovanej, a teda je zrejmé, že toto právo majú obaja, nakoľko sú spoločnými rodičmi už zosnulých detí, a tiež pohreb vrátane obstarania hrobu aj jeho príslušenstva bolo uskutočnené počas trvania manželstva, t.j. išlo o spoločné konanie žalobcu a žalovanej);

- k tvrdeniam žalovanej, ktoré sa týkajú súdneho konania o žalobe vo veci vedenej Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn.14C/11/2020 (t.j. postavenie žalobcu spolu so žalovanou ako nájomcami hrobu a obstarávateľmi pohrebu), sa žalobca podrobne vyjadrí v rámci súdneho konania o žalobe vedenej Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn.14C/11/2020;

- žalobca všetky svoje tvrdenia uvedené v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a tiež v žalobe riadne odôvodnil a predložil dôkazy, pričom žalovaná iba uviedla svoje tvrdenia bez preukázania ich pravdivosti, tieto tvrdenia sú účelové, vzájomne si odporujú, navyše sú chaotické, nakoľko žalovaná v odvolaní uvádza tvrdenia vo vzťahu k súdnemu konaniu o žalobe vedenej Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 14C/11/2020.

27. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti má žalobca za to, že sú splnené všetky predpoklady na nariadené neodkladné opatrenie.

28. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná. Uviedla, že sa domnieva, že neporušila žiadne ustanovenia súčasne platného Civilného sporového poriadku ohľadne ustanovenia o lehotách na predkladanie odvolacích dôvodov. Tiež sa ale domnieva, že možnosť prinášať nové, novo objavené dôkazy na podporu svojich tvrdení v odvolacích dôvodoch umožňuje stranám sporu aj súčasný Civilný sporový poriadok. Preto si dovoľuje predložiť dosť podstatný písomný dôkaz k tvrdeniu, že záležitosti súvisiace s úpravou hrobového miesta nebohých E. a X. K. vykonávala iba samotná žalovaná aj keď priznáva, že žalobcu o všetkých výsledkoch týchto krokov informovala. Jedná sa o potvrdenie, že žalovaná musela doriešovať zhotovenie náhrobnej dosky cez inú kamenársku spoločnosť, pretože pôvodná dodala zákazku v nekvalitnom prevedení a po jej reklamácií ju demontovala a bolo potrebné zorganizovať zhotovenie novej. Jedná sa o faktúru, ktorú vystavila v novembri r. 1998 kamenárska spoločnosť realizujúca predmetnú náhrobnú dosku na hrobové miesto č. XXX na cintoríne N..

29. Pretože v tom čase manželstvo bolo rozvedené, žalovaná konala samostatne a sama za seba. Žalovaná uhrádzala tieto náklady sama, pretože žalobca svoje prostriedky sústreďoval na zakúpenie náhradného bývania žalovanej.

30. Jej odvolacie dôvody boli reakciou na tvrdenia žalobcu, o ktorých sa žalovaná domnieva, že práve tieto boli príliš vágne a neboli podložené dostatočne presvedčivými, resp. žiadnymi argumentmi.

31. Žalovanú už v čase vzniku kauzy zarazil postoj spoločnosti, u ktorého bola nájomcom veľmi dlhú dobu v porovnaní s komunikáciou proti strane, pretože Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia aj samotná žaloba o určenie práv bývalých manželov smeroval v oboch prípadoch aj voči spoločnosti MARIANUM.

32. Vo vyjadrení žalobcu sa právna zástupkyňa žalobcu vyjadruje k námietke žalovanej k prekážke rozhodnutej veci (res iudicata) na Okresnom súde v Bratislava I v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Na základe vyššie uvedeného si dovoľuje vysloviť domnienku, že žalobca zavádzal a zavádza Okresný súd Galanta tým, že najskôr sa dožadoval iba zastavenia exhumácie. O skutočnosti že ľudské ostatky a náhrobná doska ako príslušenstvo hrobu tvoria neoddeliteľný celok vyjadrila rovnaký názor aj právna zástupkyňa žalobcu.

33. Domnieva sa, že pokiaľ právna zástupkyňa žalobcu operuje požiadavkou na spoločné práva bývalých manželov v danej právnej veci, nemala by tieto upierať žalovaná a uzurpovať ich iba pre žalobcu.

34. Žalovaná čestne prehlasuje, že jej nebola doručená ako nájomkyni žiadna výzva ani upomienka prenajímateľa hrobového miesta, spoločnosti MARIANUM, o nezaplatení nájomného, pretože tieto boli adresované, ako už uviedla v sťažnosti k žalobe, na adresu predtým spoločnú so žalobcom a tento ju o stave vecí neinformoval, ale zavádzal spoločnosť MARIANUM vytváraním nezákonných dodatkov k zmluve. Zdôrazňuje, že pokiaľ žalobca mal záujem už v danej dobe na zmene daného statusu vecí, mal byť on ten, kto by inicioval právne konanie k tomu.

35. Právnej zástupkyňi žalobcu popri opakovanému venovaní pozornosti argumentom o nezabezpečení úcty pamiatke nebohých detí neoznačením ich hrobového miesta ušla dosť podstatná skutočnosť, že žalovaná navrhovala kompromisné riešenie, na ktoré so žalobcom nereagovali. Jednalo sa totiž o pokus o zmier a poskytnutie požadovaného hrobového miesta - samozrejme za podmienky, že telesné ostatky nebohých detí budú v duchu a za dodržania podmienok zákona o pohrebníctve premiestnené do reálne upraveného pripraveného hrobového miesta, ktoré na vlastné náklady bez požiadavky ich kompenzácie zo strany otca nebohých detí zabezpečila žalovaná, s tým, že žalobcovi neupiera možnosť v takej miere ako doposiaľ prejavovať pamiatke nebohých detí úctu a pozornosť, keďže, ako sa vyjadrila jeho právna zástupkyňa pre neho týmto problém nevzniká.

36. Žalovaná však namieta voči prehnanej starostlivosti žalobcu o to, ako budú môcť prejavovať svoju úctu pamiatke detí ostatní blízki i priatelia. vrátane príbuzných žalovanej. Vzniká tu dojem, akoby ich záujmy o hrob po toľkých rokoch boli tak akútne, že im je potrebné v prvom rade zabezpečiť tieto.

37. Taktiež žalobca opomenul fakt, že v súčasnosti, ako sa presvedčila pri svojej návšteve hrobového miesta detí žalovaná je toto miesto označené dreveným krížom s označením : „K.“. Žalovaná vyslovuje týmto hlbokú ľútosť nad takýmto nešetrným, veľmi zovšeobecňujúcim a nedostatočným označením konkrétnych osôb, ktoré sú pochované na danom mieste a súčasne znepokojenie nad nedostatkom úcty voči nim.

38. Na záver vyslovuje názor, že právna zástupkyňa žalobcu sa vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej zaoberala skôr svojimi pôvodnými: podľa nej vágnymi dôvodmi o existencii nebezpečenstva neoznačeného hrobu, ktoré už odpadli, avšak nereagovala vôbec na argumenty k právu na vlastníctvo náhrobnej dosky. Žalobca nepreukázal žiaden dôkaz na vznik nároku na ňu tak ako to urobila žalovaná.

39. Napriek tomu, že právna zástupkyňa žalobcu sa vyjadruje, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na navrátenie náhrobnej dosky nemá žiadnu spojitosť s prebiehajúcim súdnym konaním o určenie práv bývalých manželov, dovoľuje si tomuto tvrdeniu odporovať.

40. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 CSP), potom čo zistil, že odvolanie je podané včas a oprávnenou osobou (§ 355 a § 357 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že žalovaná použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

41. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na skutočnosti osvedčené obsahom spisu, odôvodnenie preskúmaného uznesenia i argumenty strán použité v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti odôvodňujúce nariadiť vo veci neodkladné opatrenie, ktorým by malo byť uložené žalovanej povinnosť vrátiť hrobové miesto č. XXX, oddelenie XX na cintoríne N. Q. XX v C. do pôvodného stavu, t.j. osadiť späť pôvodnú nápisnú dosku, ktorá bola na hrobe umiestnená, a to na vlastné náklady a takýto stav udržiavať až do času právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I o žalobe pod sp. zn. 14C/11/2020 alebo existujú dôvody na zamietnutie návrhu.

42. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

43. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

44. Neodkladné opatrenie slúži dočasnému zabezpečeniu ochrany porušených alebo ohrozených práv strán a je namieste ho použiť tam, kde sa vyžaduje okamžitý zásah súdu. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie, čo pre krátkosť času zvyčajne ani nie je dobre možné. Je však nutné, aby boli splnené základné predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia a to buď potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov alebo existencia reálnej obavy, že exekúcia bude ohrozená. Súdna prax vyžaduje i naplnenie podmienky, že neodkladným opatrením sa nesmie vytvoriť nenávratný, nenapraviteľný stav v právnych vzťahoch strán, ani že v dôsledku neodkladného opatrenia vznikne neprimeraná ujma strane, teda že ujma povinného nesmie byť neprimeraná výhode, ktorú nariadením neodkladného opatrenia získa druhá strana. Pre úspešnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutné, aby boli aspoň osvedčené (teda nemusia byť nepochybne preukázané) základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy.

45. Žalobca svoj nárok uplatnený v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia založil na tvrdení, že má za to, že je potrebné jeho i žalovanú spoločne považovať za obstarávateľov pohrebu ich spoločných detí, čo je predmetom konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I vedenom pod sp. zn. 14C/11/2020. Hrob v dôsledku konania žalovanej nie je označený nápisnou doskou. Jeho absencia spôsobila, že došlo k stavu, že nie je zrejme, že na danom mieste sa nachádza hrob s ľudskými ostatkami zomrelých maloletých detí žalobcu a žalovanej, v dôsledku čoho bežní návštevníci pohrebiska prechádzajú cez hrob bez vedomia, že sa na danom mieste nachádza hrob. Dochádza tým k hrubému zásahu do dôstojnosti zosnulých maloletých detí žalobcu a žalovanej. Navyše každý z návštevníkov pohrebiska sa vystavuje riziku porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov a uloženia s tým spojených sankcií. Zároveň po odstránení nápisnej dosky spolu s jej podstavcom vyvýšená betónová časť bez akéhokoľvek označenia môže spôsobiť, že bežní návštevníci pohrebiska, ktorí si túto vyvýšenú časť nevšimne, potkne sa a tým dôjde k úrazu, resp. rizika jeho zdravia, prípadne i prevrátenia sviečky alebo kahanca, čo môže spôsobiť požiar a následne škodu.

46. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalovaná má záujem premiestniť telesné pozostatky spoločných detí žalobcu i žalobkyne na iné hrobové miesto, v blízkosti jej terajšieho bydliska, z ktorého dôvodu dala premiestniť nápisnú dosku, ktorá sa nachádzala na hrobe nachádzajúcom sa na cintoríne N., Q. XX, C.. Tieto úkony mala vykonať spoločnosť MARIANUM - Pohrebníctvo mesta Bratislava, ktoré na výzvu žalobcu upustilo od úkonov súvisiacich s exhumáciou ľudských pozostatkov. Uvedená skutočnosť ani nie je spornou.

47. S ohľadom na tvrdenia žalobcu (jeho argumentáciu) a osvedčené skutočnosti, však podľa názoru odvolacieho súdu neexistuje naliehavá potreba bezodkladne upraviť vzťahy medzi účastníkmi konania o nariadení neodkladného opatrenia v zmysle návrhu žalobcu. Vyššie uvedená argumentácia žalobcu totiž nepostačuje na vyhoviecie jeho návrhu, nakoľko nebolo osvedčené nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy a ani potreba okamžitého zásahu zo strany súdu. Žalovaná vo svojom odvolaní poukazovala na to, že hrob je označený krížom a tiež na tú skutočnosť, že samotnú nápisnú dosku uhradila sama po rozvoze manželstva, takže táto nepatrí do BSM. Uvedené skutočnosti žalobca vo svojom vyjadrení nesporeval, preto má odvolací súd za to, že aj keď hrob nie je označený nápisnou doskou (ktorú obstarala žalovaná už po rozvoze manželstva), označený je, preto z tohto hľadiska tu odvolací súd nevidí dôvod narušenia dôstojnosti hrobu, prípadne možného vzniku ujmy na zdraví resp. na majetku, tú skutočnosť, že hrob nie je označený nápisnou doskou. Navyše je otázne či premiestňovaním nápisnej dosky, ktorá podľa tvrdenia žalovanej je už osadená na novom hrobovom mieste za situácie, keď nie je zrejmé akým spôsobom skončí samotné konanie vo veci samej (pokiaľ prebieha konanie v zmysle tvrdenia žalobcu), by nespôsobilo zvýšené náklady pre oboch zúčastnených.

48. Pokiaľ ide o ďalšie odvolacie námietky žalovanej, tieto bezprostredne s vecou nesúvisia a nie sú relevantné pre jej posúdenie, preto sa k nim odvolací súd ani nebude vyjadrovať.

49. V ďalšom odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že i keď žalobca žiadal vyhovieť návrhu s tým, že toto neodkladné opatrenie má trvať do skončenia konania vo veci samej vedenej na Okresnom súde v Bratislave I, vedenom pod sp. zn. 14C/11/2020, z obsahu spisového materiálu nie je zrejmé, či takáto žaloba bola skutočne podaná.

50. Na záver už len odvolací súd dodáva, že pokiaľ ide o náležitosti odvolania žalovanej, má odvolací súd za to, odvolanie má zákonné náležitosti, ktoré súd posudzoval v zmysle jeho obsahu, preto sa zaoberal vecou samou.

51. S prihliadnutím k vyššie uvedenej argumentácii odvolací súd napadnuté uznesenie s použitím § 388 CSP zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

52. Žalovaná má voči žalobcovi podľa § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnej výške, vzhľadom na to, že žalovaná bola v konaní v celom rozsahu úspešná a neboli tu dané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali výnimočne jej náhradu trov konania nepriznať (§ 257 CSP). O výške náhrady trov prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto uznesenia, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

53. Toto uznesenie bolo prijaté v odvolacom senáte počtom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia dovolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).